Sri R. DAYANANDASAGAR (Chamarajpet).—Two Ministers made contradictory statements. Does it not amount to a breach of privilege?

Mr. SPEAKER.—There are some rules to be observed. The hon'ble Member feels something wrong in it. I do not say whether it is wrong or right now.

Sri R. DAYANANDASAGAR.—I am not questioning the Chair. But they are different statements.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Hon'ble Speaker has to guide us.

Mr. SPEAKER.—I have already asked the hon. member to move a proper motion about that, Mr. Vatal Nagaraj had come to me and I have told him that there was no breach of privilage. He was convinced. Still if he wants to raise the question, he may do so at 6 O' clock to-day.

Leave of absence to Sri B. A. Bolasetty

Mr. SPEAKER.—I have received a letter from Sri B. A. Bolasetty, Member, Legislative Assembly, requesting for leave of absence from attending the current sittings of the House due to his inability.

Is it the pleasure of the Assembly that permission be granted to Sri B. A. Bolasetti for remaining absent from the current sittings of the House?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Permission to remain absent is granted.

Motion of thanks to the Governors' Address

(Debate Continued)

Mr. SPEAKER.—I want to know how much time the Government wants to take for reply?

Sri S. V. AGNIHOTRI (Dharwar Rural).—About one hour.

Mr. SPEAKER.—The discussion may go up to 5 P.M. and the Government will begin reply at 5 P.M.

† **ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ** (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ತಂದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಹತ್ವಪೂರಿತವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಚಾಲೆಂಜನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಅದನ್ನು ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೋದ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ)

ಸಾರಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಕ್ಕಿಂತ ಈ ಸಾರಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳು ಅನೇಕರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಜನರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಂತಾಗಿದೆ. ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ರೈತರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇಂದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನಡೆದು ಮುಗಿದಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಪರವಾಗಿ ಜನ ನಿಂತು ಆರಿಸಿಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರೇ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿಯಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಹಿತೈಷಿಗಳೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸಹಜ.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಲು ಕಳೆದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಖಾಯಂ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ವಿನಃ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜನರು ತಿಳಿದೇ ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಖಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಇರುವಂತಹ ಕಡೆಯೂ ಅಂದರೆ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ರಸ್ತೆರಿಪೇರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗ ಏನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಷಯ. ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಹಣಿ ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪಹಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಹೊಡೆದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮುಂದೆ ಏನು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬದಲಾಯಿಸಿದಂಥ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯದ ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ಮಳೆ ನೀರಿನ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಈಚೆಗೆ ಈ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಫಾರೆಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಒಳ್ಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೌದೆ ಇದ್ದಲು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ಹಣ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಕಾಡು ಇಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಕೆರೆ ವಗ್ಯೆರೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಬಂತು. ಎಲ್ಲಿ ಮೈದಾನವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯಲು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಾಡು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತು ಜಂಬದಹಳ್ಳದ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನೋಡಿ. 1962ಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಮಳೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಈಗಿರುವ ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕಿರುಕುಳವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಲಂಚಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ರಾತ್ರಿ ಮೇಲೆ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಗುಂಬೆ ಘಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆಲವು ಕಡೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಲೆವಿ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಡವಾಗಬಹುದು. ಆ ಭಾಗದ ಜನರು ಬತ್ತವನ್ನು ರೈಸ್ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಮಾಡಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಲೆವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಿಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ವಾಪಸು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಅವರ ಸ್ವಂತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಆಯಾ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಮಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಬಾಂಧವ್ಯದ ವಿಚಾರ ವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿ ವಿನಾ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧ ವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಿಂದ್ಯವಾದ ಸರ್ಕಾರ, ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕವಡೆಯಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನದಲ್ಲಿರುವ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂದರೆ ಅಮರಾವತಿ, ಭವಾನಿ ನೋಯಿಲ್ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಲ್ಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀರಲಾರದೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನುಪ ಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ದಿಂದಲೋ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸಿ ಇರುವ ಅವಧಿಯೊಳಗಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ಆಂಧ್ರದವರು ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಹಣವನ್ನು ಸದುಪ ಯೋಗಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಮುಜರಾಯಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದುಪಯೋಗವಾಗದೆ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಈ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯೂ ನೀಗುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಈಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸ ಲೈನನ್ನೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನೂತನ ಸಿಟಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಟ್ಟಡದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಮೈಸೂರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾ ದಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಕೂಡ ಹೊಸ ದಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು-ಸೇಲಂ ಮತ್ತು ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ಲೈನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಲೈನು ಹಾಕಿ ದಂತಾಗಿರಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾರಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ, ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ವರುಣಾನಾಲೆಯ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ವರುಣಾ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರು. ಸರಕಾರದವರು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವರದಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವರುಣಾ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ರೀತಿ ವರದಿ ಬರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಸಮತೂಲನವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಾದರೂ ಈ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕೂಡ ಹೆಚುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ

ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಜನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬಿನ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎರಡು ಕೋಟಿ 43 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಪಂತ್‌ನಗರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶೋಧನೆಗಾಗಿಯೇ 83 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು 43.51 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು 48.69 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಎಟುಕಲಾರದ ಗುರಿ ಎಂದು ಹೇಳದೇ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು ; ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆವದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೋಯರ್ಸಿವ್ ಮೆಥೆಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಲಾರದಂತಹ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಷಾರ್ಟ್‌ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಅಂತ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಲೋನ್ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಮಾರವಾಡಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹಣ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡದೆ ಇರಲಿ ಎಂದು. ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಫಸಲಿನ ಕಟಾವು ಆಗುತ್ತದೆ, ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೇ ಹಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ತಾವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಾದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಈ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3288 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು, ತೆಗೆದಿರುವ 5 ಬಾವಿಗಳ ಪೈಕಿ 4 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು. 3288 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನನ್ನು ತಾನೆ ಈ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಊಹೆಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಲ್ಲೂ ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಇವರು ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಬದಲು ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಂಡವನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಊರಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವುಂಟಾಗಿದೆ, ಶಾಂತಿ ಕಲಕಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಊರಿಂದಾಚೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಥಾ ಯಾವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ)

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನೂ ತಾಳಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಲ್ಲಿ ವೀರತ್ವ ಆಗಲಿ ಶೂರತ್ವ ಆಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ಹಿಂದೀ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ ಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸುಮಾರು ಹತ್ತೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು 174 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗಲೇ 171 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಸುಮಾರು 1,02,90,234 ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 68 ಲಕ್ಷದ 96 ಸಾವಿರದ 407 ಜನರು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ 97 ಸಾವಿರದ 307 ಮತಗಳು ಕುಲಗೆಟ್ಟಿವೆ. ಅಂದರೆ ಶೇ. 67ರಷ್ಟು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು ಮತಕುಲಗೆಟ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಾದ 171 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 141 ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ 20 ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, 4 ಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ 4 ಮಂಡಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಸಂಯುಕ್ತಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಆಡಳಿತ ರೈತಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯ ಆಡಳಿತ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅಷ್ಟು ಓಟುಗಳು ಬಂದು ಅಷ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡ ಲಗಳ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಅವರ ವರ್ಚಸ್ಸಿನಿಂದಲ್ಲ, ಅವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಆ ಪಕ್ಷ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅನ್ನುವುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನಂತರ ಬರುತ್ತೇನೆ ಒಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದ 3006 ಸ್ಥಾನಗಳ ಪೈಕಿ 2896 ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ 2027 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 139 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 50 ಸ್ಥಾನ ಗಳೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 39 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಜನಸಂಘಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 625 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಘಕ್ಕೆ 11 ಸ್ಥಾನಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ. ಇನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ 377 ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆ ಸ್ಸಿಗೆ 347 ದೊರೆತಿವೆ. ಪಕ್ಷೇತರರಿಗೆ 22 ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸ್ವತಂತ್ರಪಕ್ಷಕ್ಕೆ 3 ಸ್ಥಾನಗಳು ದೊರೆ ತಿದ್ದು, ಇನ್ನು 27 ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಂಡಲಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾನಗಳೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೇ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಆ ಜಯವು ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಹಣದ ವಿತರಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಅಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ರೈಲನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನಾನು ಬಿಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನೀಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಆರಿಸಿಬರತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ವಾದ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಈ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈಗಾಗಲೇ 4 ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಗಳಿಗೂ ಸುಮಾರು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹಂಚಿದನಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗೂ ಅಂದಾಜು 3 ಲಕ್ಷ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಬುದ್ಧಮತದಾರರು ಚುನಾವಣೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾದ್ದೀತು ? ಹೀಗೆ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕಳಂಕವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಮತದಾರರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಅಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಸ್ಥಾನವೂ ಸಹಾ ಒಂದು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದದ್ದು. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ

ನಾಯಕರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನವಿದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಿಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ಯಾವ ಅನುಮಾನಗಳೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ವಿದೇಶಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಶೇಷ ಶಾಸನವನ್ನು ತಂದು ಇವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಡೀಪಾತಕ್ಕೆತ್ತಿದರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಆ ಬೆಳಗಾವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಹಾಗೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಮಹಾಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಕನ್ನಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಭಾಗಗಳೇನಿದ್ದವು ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅದೇಕೋ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಆ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಿಲುವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಆ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಜನರ ಒಲುವೇನೊ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಲುವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಕಂಡಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಅವರು ಯಾವುದೇ ನೆಪದಿಂದಲಾಗಲಿ ಹಿಂದೂಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹಿಂದೂಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ ಇದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ನಾವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲೆವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಅಂಥ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಂದೂಡಬೇಕು ! ಆ ಉಸ್ಮಾನಿಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೇ ! ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅಪಿಶ್ವಾಸ ಪಡದೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ. ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಒಲಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಟ್ಟಾ ಫಾರ್ಮುಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಬುಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬೆಂದು ಬರುವುದು ತಪ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಈಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಡಿ-ಸಿಲ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು—ಇಂತಹ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯೋಗ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಇವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್)

ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಸುಮಾರು 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಫಾರ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ 20ರಷ್ಟು ಜೋತಾ ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದು 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಖೋತ ಮಾಡುವುದು, ಷಾಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ರಿನ್ಯೂಯಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಫೀಸ್ ವಸೂಲುಮಾಡುವುದು, ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ರ್ಯಾಷನಲೈಜ್ ಮಾಡುವುದು—ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವೇತನ ಆಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂತಹ ವರದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಒಂದು, ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲೊಂದು ಚೂರು, ಇಲ್ಲೊಂದು ಚೂರು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಏನೊಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಅಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಾಟು ಮಾಡುವುದು—ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಅಂತಹವು ಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ವೇತನ ಆಯೋಗದವರು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ವೇತನ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು, ಆಡಳಿತ ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಹತೋಟಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹತೋಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್, ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್, ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ರೂಲ್ಸ್, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ರಿಟ್ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ರಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡು ವುದು ಬಹಳ ಸಾಹಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್ (ಬೇಲೂರ್).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಉಭಯ ಸದನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಉನ್ನತವಾದ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 216 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಾನ ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗಳಿಸಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಏನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು, ಅದನ್ನು ಅವರು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಸಡಿಲಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದಂತಹ

ಅಶಾಂತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಿರಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಎಸಗಿದಂತಹ ಅಪರಾಧ ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಯಾರು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲರು ಅಂಥವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸುಳ್ಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜೀಪ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂಬುದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅದರ ನಂತರ ಈ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಗೋರ್ಪಡೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ತಳವೇ ಉಳಿಯಬಾರದು. ಬಹುಶಃ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ಈ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಸುಭದ್ರತೆಗೋಸ್ಕರವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ—ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಹ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ಬೀಗ ಮುರಿದು ಕಳ್ಳತನ, ದನಗಳ ಕಳವು, ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಇಳಿ ಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಗಳ್ಳತನ, ಡಕಾಯಿತಿ, ದರೋಡೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದವು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹೆದ್ದಾರಿ ದರೋಡೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏಳು ಜನ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಬಂಧಿಸಿದ್ದಾರೆ"... ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪೋಲೀಸರ ದಕ್ಷತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪೋಲೀಸರೇ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಬೀಗ ಮುರಿಯತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಇವರೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶಾಸನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಗೂಂಡಾವೃತ್ತಿ ಬಿನಿದೆ, ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿ ದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಪ್ಪ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ಇದೆ. ಈ ಕೊಲೆ 28-9-68ರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಭಾವಿಯಾಗಿ ಅದೇ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಅವನು ನನ್ನ ಕೊಲೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ದೂರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ, ಅವನ ಆ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆತನ ಕೊಲೆಯಾದನಂತರ, ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನಾನಾ ತರದ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಸೂಜಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಮತ್ತು ಅವನ ತಮ್ಮನೊಡನೆ, ನೀನೆ ಏಕೆ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರ ಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಿಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಶನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅನೇಕ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಬಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳು ತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ —"ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು, ಅನುಸೂಚಿತ ಆದಿಮಜಾತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸುಧಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬರುವರು... ..." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಯಾವ ತರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೇಸಿಗೆ ಎಂಥ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೇಸ್ ಬೇರೆಯವರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು; ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇ, ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೇ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ!

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್)

ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಗಾಂಧೀಜೀಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೇವರು ಒಳ್ಳೆಯಬುದ್ಧಿ ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಈ 20 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಕೊಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಗೂಂಡಾಗಿರಿ ಮಾಡುವುದು, ಹರಿಜನರ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬತ್ತಲೆ ಮಾಡಿ, ಅವಮಾನ ಮಾಡಿ, ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು, ಇಂಥ ಹೇಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತೀರಾ ಶೋಚನೀಯವಾದುದು ಮತ್ತು ದುಃಖಕರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಆ ಊರಿ ನಲ್ಲಿ 100 ಮನೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 80-90 ಮನೆಯವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಯ ಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರವರು ಒಂದು ಕಾಲಿಂಗ್ ಅಟೆನ್‌ಶನ್ ಕಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿರಪರಾಧಿ ಗಳಾದಂತಹ ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇಲೂರು ಮತ್ತು ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದ ಮೂಲೆ ಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆ ದೇವಾಲಯ ಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾ ರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಲೂರು ಹಳೇಬೀಡಿನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹರಿಕಥೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹರಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಒಬ್ಬ ದಾಸರಾಗಿ ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈಗತಾನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಹರಿಕಥೆಯೋಪಾದಿ ಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ದಾಸರು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹರಿಕಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರೋಧವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ 10-12 ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರಲಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಪೂರಿತವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗೇ ನಮ್ಮದು ತಪ್ಪು ಏನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸ

ಬೇಕು. ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಆಡಳಿತ ವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆದದ್ದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಬಹಳ ಜನ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಗುವಂಥಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಯಕ್ಷ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಆಳುವವರು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ವರು ಅಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಕಡೆ ಬರಬಹುದು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದ್ದರೆ ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದರೆ ನಮಗೂ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಜನ ಹೇಗೆ ವೋಟು ಮಾಡಿದರು ? ಐಡೆಂಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾರ್ಕ್ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು 10 ಸಾರಿ 12 ಸಾರಿ ವೋಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಫೀಸರುಗಳು ಬಹಳ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಲೆಟ್ ಪೇಪರುಗಳು ರಿಪ್ರಿಂಟ್ ಆದುವು. ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಹಶೀಲ್ದಾ ರರು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಅವರ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾನ್‌ಸನ್‌ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇನ್ನು 5-6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಸೆಟ್ಲ್ ಆಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಷೂ ನಟ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ತಾನೇ ಕಸದಾ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿರುವ 100 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 25 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾಳೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ, ಈ ತರಹ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಈ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನು ? ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನ್ಯಾಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಇಂಥವರಿಗೇ ವೋಟು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜನತೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಧರ್ಮ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಅಮಾನುಷಕರವಾದ ಕೊಲೆ ಆಯಿತು. ಅದು ನೆನೆಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾಗದ ಮತ್ತು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ತಪ್ಪಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈಚೆಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. Commercialise ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಧರ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪತ್ತೆ ಮಾಡದೇ ಇರು ವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆವಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿ ಮರಗಳನ್ನು ಮಾಟ್ಟಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಮತ್ತು ಇನ್ನು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ಯನ್ಸ್ ಇರತಕ್ಕವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಟಿ.ಬಿ.ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಬಡವರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಆಫೀಸರನ್ನು ಸುಟ್ಟ ಕೇಸು 24 ಘಂಟೆವಳಗೆ ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯದಿದ್ದರೆ, ಶುದ್ಧ ಅವಮಾನ. ಸರ್ಕಾರ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಮತ್ತು ಬಡ ಆಫೀಸರುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

[Mr. CHAIRMAN (Sri B. P. KADAM) in the Chair]

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು paddy levy (ಭತ್ತದಲೆವಿ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಹಗದು ಬಿಕ್ಷವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆಯೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಯಾವ ಊರು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾವು ಹೊಡೆದು ಹದ್ದಿಗೆ ಹಾಕಿದರು ಎಂಬಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟ್ ಕೊಡದೆ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈತರೇನು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಅವರಿಗೇನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನಾದರು ಸ್ಕೂಲ್ ಫೀಯನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಔಷಧವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ, ರೈತರೇನಾದರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದಮಾಡಲು ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಲಾಯರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೈತರನ್ನು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಸಹ 154 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ಲೆವಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಅರೆವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕಿಸೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಭದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಸುಖ ಸಂತೋಷಪಡುವುದು ಜನಜನಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 195 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋಳದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಬಹಳ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 3–4 ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾಶೀಲ್ದಾರರು ಡಿ. ಓ. ಮೇಲೆ ಡಿ. ಓ. ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ ಜಮವಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗ್ಡೆಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬಿಳಿಯಾನೆಗಳಾಗಿವೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನೇ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರೆದು ಕೊಡಿ, ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಕಳಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೂ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಹೋಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬಡ ತಾಲ್ಲೂಕ್. ಇರುವುದು 3–4 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಳೂರು ಅಮಾನಿಕೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ committed work. ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ 5.6 ಲಕ್ಷರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗ ಇದ್ದಕಿದ್ದಂತೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೇ 400 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 500—600 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತೆ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳಿ ಹೇಗೋ ಮಂಗಳ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವ ನಗೂರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಡೆ ನಿಗಾಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು individual interest ಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಯುವಜನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದೊಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಹೆಗ್ಡೆಯವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯುವಕರ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಯುವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟ ಇವತ್ತು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾಲೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟ್ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ನೋಡಿ ಎಂದರೆ ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸ್ಪೀಚ್ ಅಂಡ್ ಹಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನವರು ಯಾರು ಬಂದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಸೀಟನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ಇವರಿಗೆ, ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಬರೆದರೇ ಹೊರತು ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಸೀಟ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸೀಟ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಓದುವಾಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದೂವರೇ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸುಮ್ಮನೆ ನಾಲ್ಕು ಸೀಟ್‌ಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾದವು. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಏನೆಂದರೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಇಡು ಎಂದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇದೇ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶನಾರಾಯಣ್ (ಸಿರ್ಸಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಅಭಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏನು ಅವರು ಒಂದು ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಯಾವ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸದೆ ಬರೀ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೂಲಕ ಓದಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರ ಕೂಲಿಕಾರರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯಳ್ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸೇರಿದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆ ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಖಾಯಿದೆ ಇತ್ತು. ಇಂದು ಅಂದರೆ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಕರೆಗೆ 1 ಕ್ಕೆ 100 ರಿಂದ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಗೇಣಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗು ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್)

ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸೀವ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಮಾಡದೇ ರೈತನಿಗೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನು ತಂದು ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ತತ್ವವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಜಾಸಮಾಜವಾದಿ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮನವಿಗಳನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅನ್ಯಾಯಾಗಳೂ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಬಡವನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಹೋಗಬಾರದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಗೇಣಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಿರಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20–25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಡವರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಬಹು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ 1965ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮ ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಡ ರೈತರು ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಹೆಸರಿಗೇ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ರೀತಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಇವರಿಗೆ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೆ ನಂಬರು 268–ಎ ಇದು ಫಾರೆಸ್ಟು ಲ್ಯಾಂಡು. ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಬಹಳ ಬಡವರು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕೂಡ ಅನ್ನ ಸಿಗದೇ ಇರುವಂತಹವರು. ಇಂತಹವರು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳಿವೆ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿವೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ಪುಡಾರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಮೇಲೆ "ಎವಿಕ್ಷನ್" ಆರ್ಡರು ತಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಿರಸಿ ತಹಶೀಲುದಾರರು ಇವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ದೂರು ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member would please note that this is an occasion only to discuss policies and that too, broad policies ; this is not an occasion to discuss minor details. Therefore, he may confine his remarks to broad policies only.

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—Sir, they have not taken any action to establish a socialistic society, which is a broad policy of this Government. ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಇಂದು ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೈ ಪವರು ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಜನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಅಂದರೆ

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಜೆ. ಹೆಗ್ಗಡೆ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂವ್ವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗತಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ರೀತಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 6-12-1968 ಮತ್ತು 7-12-1968ರಂದು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೊಲೆ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೇ ಎನ್ನುವುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ದರೋಡೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಕೂಡಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಈ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ, ದರೋಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇವರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷರಾದ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಜನಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಲೆವಿ ಶೇಖರಣೆ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆ. ಲೆವಿ ವಸೂಲಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಶೇಖರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರುಮೆಂಟು ಆರ್ಡರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಮಾಫಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಕಡಮೆ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವವರ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೊಂದನ್ನೂ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ದೊರೆತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಸರಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಡವರಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಐದು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನಿನವರಿಗೆ ಲೆವಿಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಯವರ ಫೋಟೋ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಇದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರುಗಳ ಫೋಟೋಗಳು ಇವೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಏನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿದ್ದೀರಾ! ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೇವಲ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಸಮಾಜ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಉಳುವವನಿಗೆ ಭೂಮಿ, ದುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಅವರ ತತ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಸ್ಟಾರ್ಡ್ ಕೊಶ್ಚನ್ ಅದರಲ್ಲಿ 1, 2, 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್)

ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಅವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

	ಯೋಜನೆಗಳು	ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ. ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ರೂಪಾಯಿ	ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ರೂಪಾಯಿ
1 ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು, ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	4,799-00	
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	14,513-00	
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	25,000-00	
2 ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	137-890	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	304-686	100-925
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	339-000	46-13
ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.			
3 ಈ ರೀತಿ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	100-67	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	290-72	67-53
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	301-98	36-615
ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹಣ.			
	1 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-000	ಇಲ್ಲ
	2 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	13-966	33-395
	3 ನೇ ಪ.ವಾ.ಯೋ.ಯಲ್ಲಿ	37-020	9-515

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಅಂಡ್ ನಾನ್ ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯನವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣವನ್ನೂ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 1938 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಫೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಈಗ 1968 ರಲ್ಲಿ 3 ರೂಪಾಯಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವೇ ಇದೆ? ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಿಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ 100 ಕ್ಕೆ 18 ಭಾಗದಷ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ''ರಿಸರ್ವ್'' ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ L.I.C. ನಿಂದ 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ 3½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್.ಐ.ಸಿ.ಯಿಂದ

ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಗೃಹ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಇಂಬು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇದು ಒಂದು ಲೋಪವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಶಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ಇಬ್ಬರು ಸಚಿವರುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರಿಗೆ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಸಾಧಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ಫೋರಂ ಮಾಡಿದರೋ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು "ಫೋರಂ" ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ನೀವು ಅರ್ಹರಾದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಂತೆ ಸಾಗಿಸಲು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಬಡವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ 4-5 ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಲದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮುಂದುವರಿದು ಈ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಮಲೆನಾಡು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಬತ್ತದ ಕಣಜ ಎನ್ನುವ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆಯಾಗುವ ಕಡೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೇವಲ ಮಳೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಹವಾಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಭೂಗುಣಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ವಾಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಬಹಳ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಮಳೆ ಬಂದ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಬೇಗ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಗುಣ ಅದು. ಅದು ಲ್ಯಾಟರೇಟ್ ಸಾಯಿಲ್ ಆಗಿದ್ದು ನೀರನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳೂ ಇವೆ ಕಟ್ಟೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿ ಬಂದು ತುಂಬಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ವಾಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಕೆಳಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೀರು ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಇರಿಗೇಷನ್‌ವೆಲ್ಸ್ ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಡೀಪ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವೆಲ್ಸ್, ಡೀಪ್ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಬತ್ತವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೋ, ಆದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದುವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಅಭಾವ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ರೈತನಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಡು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಿತ್ರರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಈ ಅನುಭವ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವಂಥ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ಹೊಸದಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳೂ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದಿನ ಜೀವನೋಪಾಯವೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್. ಎಸ್. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ, ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಡೈವರ್ಸಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ, ಮರಗೆಲಸ, ಚಮ್ಮಾರರ ಕೆಲಸ, ಕಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ ಹೀಗೆ ಡೈವರ್ಸಿಫೈ ಮಾಡಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನೋಪಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮರಗೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಮ್ಮಾರ, ಒಬ್ಬ ಕಮ್ಮಾರ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಿಲೇಜ್ ಆರ್ಟಿಸಾನ್ಸ್ ಏನಿರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಬೇಸಿಕ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸಾಕು. ಮುಂದೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕರಿಕ್ಯುಲಂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪಾಸಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೂ ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೂ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ವುಂಟಾಗಿದೆ. ಅವರ ಭವಿಷ್ಯವೇನು ಎನ್ನುವುದು ನಿಗದಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ, ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಶಿಸ್ತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಶಿಸ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವೇನು ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಲ್ಚರಲ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳೇನಿವೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾರರು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಾಡಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ತಂದಿರುವ ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ತುಲನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಕಳೆದ 2-3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಧಾಟಿಯೇ ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಡಿದ್ದೇ ಹಾಡೋ ಕಿಸುಬಾಯಿದಾಸ ಎಂಬ ಗಾದೆಯು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಭಾಷಣ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರ ವಿಫಲತೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷಣ ಕನ್ನಡಿ ಇದ್ದಹಾಗಿದೆ. ಹಳೇ ಹಾಡನ್ನೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಚುನಾವಣೆಯು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲೇನು ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾಮ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನವೆಂಬರ್ 8ನೆಯ ತಾರೀಖೇ ಕೊನೆಯ ದಿವಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು 15ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಮುಧೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಇಡೀ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಗೊತ್ತಾದ ತಾರೀಖನ್ನು 8 ದಿವಸ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವುದು ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ತತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆಮಾಡಿದಂತೆ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆದ ರೀತಿ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಢಾರಿಗಳು ಹಿಂದಿನ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಾರಾಯಿ, ಹೆಂಡ ಇರುವ ಬಾಟಲುಗಳು ಹೀಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮುಂದೆ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಾಗ ವಿರೋಧ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದ ನಾಂದಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೊರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೋಲೀಸು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಜಾತೀಯತೆ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು. ಬಡವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದರ ನಾಶದ ಕಾಲ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಮನುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಜಾತಿಯ ಗೊಂದಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ವೈಷಮ್ಯಭಾವನೆ ಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು. Panchayathraj system is reviving the caste Rule which is symbol of Manu rule'' I warn the Government.

ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-11ನೆಯ ತಾರೀಖು ಇದರ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮತದಾರರನ್ನು ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 20 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಒಂದು ಯೋಜನೆಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದವರು ಇಂದು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸುಮಾರು 10-15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳು 8-10 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದು ಅರ್ಧ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿಗೆ ಜಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರ ಕಾರಣ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗಲೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಆ ನಂತರ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಧೋರಣೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆ ವಿಷಯ. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನರಿತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿ ಅದರಂತೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಲು ಅದನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಬೇ ಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ ಮನೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೀನದಲಿತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸುವ ನೆವದಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮೋಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಂಡವಾಳವೇ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೇನು ಈ ಚಳವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ ಅದು ಈಡೇರುತ್ತಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದು ಒಂದು ಉಪಜೀವನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ರೈತರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನತಾಬಜಾರಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವಾಗ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ 9 ಜನತಾಬಜಾರುಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ ಬಜಾರುಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನತಾಬಜಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಷೇರ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್ ಅಥವಾ ಮೆಂಬರುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಸಹಕಾರ ಅಂಧೋಳನ ಏನಿದೆ ಇದು ಬಡವರನ್ನು, ದೀನದಲಿತರನ್ನು, ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಹಾಳಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನ ಸತ್ತ ಆಂದೋಲನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದ ದೂರು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಎದೆಗಾರಿಕೆಯ ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಟೆಕ್ನೀಷಿಯನ್ಸ್ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆದವರು 12 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರಬಹುದು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್‌ನವರಿಗೆ 18 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗವರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 127 ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು, ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ಸ್, ಹದಿನೆಂಟು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಜನರು ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಸಂಖ್ಯೆ ಶೇಕಡ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಆಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಆಗಿ ಅವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಬೀರಪ್ಪ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ 18 ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ನೇಮಕ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಮಿಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ 1965 ರಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ನೌಕರರಿಗೆ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೋನಸ್ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ತಾವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಲೇ ಆಫ್ ಕೊಟ್ಟರೂ 22 ದಿನಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರುವುವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಂತ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು 5-6 ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ತೋಟ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, 8 ತಾಸು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಆ ನೌಕರರ ಪಗಾರ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಕೇವಲ 45 ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತುಕೋಳ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರ ಮಿನಿಮಂ ಸಂಬಳವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷದಿಂದ ಗಾರ್ಡ್‌ನರ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಯಂ ಆಗಿ ನೌಕರಿಯಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪಗಾರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಅಡ್ವರ್‌ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಮರೆಯಬಾರದು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಣ್ಣ ಪೇಪರುಗಳ ಪ್ರೆಸ್‌ಕಾನ್‌ಫರನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎನ್. ಜಿ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಶೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅರ್ಧತಾಸು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಪಾರ್ಟಿ ವಿಪ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂಥಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ R.P.I. ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಏನ್ರಿ ಅರಕೇರಿಯವರೇ ನಮ್ಮ ವಿಷಯ ಏನೂ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಒಂದು ಅಪವಾದ ನನ್ನಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಚೀಫ್ ವಿಪ್ ರವರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಮುಂದಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†SRI R. DAYANANDA SAGAR.—Mr. Speaker, Sri, I rise to support the motion moved by my hon'ble friend Sri D. M. Siddiah, thanking His Excellency the Governor for his thought-provoking Address. As a student of history I am fond of taking instances from world history. Just to quote here and create a background in the world history, if you turn to pages of the history of Europe you can come across a personality, whose name is Hitler. Hitler was a Dictator and he was the head of Nazi-group-Nazism. The Nazis as is well established, were usurpers, schemers and anti-democratic people, whom the whole world shunned. They had no respect for the means; but the concentration was for the end. They were up to do anything. To achieve their end, they adopted any means. They ruled Germany by the gun, by the lathis, by the point of bayonet. There was a policeraj and military rule. If any one did not agree with them, he was persecuted, bullied, punished, burried hundred fathoms below the earth. They were highly communal. The key positions in that State were held by their own community men. Nobody ever had any opportunity of thinking, or dreaming of occupying positions of importance to serve their nation. Money was their God; departments like the P.W.D. and Industries, Excise, Finance and rest of them were held by them for control. Money makes many things; money can buy support; money can induce many things, petty jobs can be given, support may be gained, many may be bought over and Nazi rule can remain. If a person is incorruptible, if he does not take money, if he does not yield to the pressure of taking a position, he was suppressed, man-handled, bullied. These Nazis had no respect for their own orders. They had no respect for promises; they would make promises and break them; they would even make Government Orders and withdraw them. Such was the rule of the Nazis in Germany. Even the highest tribunal

in the administration, the Supreme Court there, for example, passed a stricture against them, they would not be honoured ; they were not caring for that ; they would not resign from their positions because the Nazi Government was an arbitrary Government. It was not a democratic government like that of ours. The people of Germany were disgusted with that Government, but they could not help ; they could not question. They whispered, murmured but they could not mutter ; they could not make a speech ; they could not criticise because of fear of life, because of the fear of losing bread. Thus Hitler ruled Germany. The people of Germany were worried ; so much feelings in the hearts were bursting but they could not help. Ultimately nature had to find a way. Germany was attacked by other nations and Hitler was involved in the Second World War. The people of Germany could not come to the aid of Hitler. Even his lieutenants, Goring and Goebels forsook him. He had no other way but to shoot himself and died, Ours is a democratic Government. Ours is rule by the people, for the people, of the people. Our Government being democratic has been doing many activities most democratically. I must congratulate our young, energetic and dynamic Chief Minister who is doing many acts making wouderful progress in the State. The thought-provoking Governor's Address is a document which contains many of the activities of our Government. Many more matters of public interest have not been touched in this important document, perhaps for want of time.

In agriculture quite a lot of developments have taken place. I must congratulate the Minister for Agriculture for evolving and organising high yielding programme. The area under this has increased to 4.16 lakhs of acres. Many more wonderful things have been done in this department. But, with all that we have been doing quite a lot for agriculture and food, our people in our State and our country are suffering for want of food. What can the poor government do? On the one hand the land refuses to grow more and on the other, the population is increasing heavily, in spite of the fact that our Hon'ble Health Minister has launched a very effective family planning progamme. In the department of Health and Family Planning the achievements are no less. Hospitals are wonderfully managed. On the other day I just went to Vani Vilas Hospital. I found a very few patients there. I asked a doctor nearby "madam what is the matter ?" Pat came the reply "this is the result of family planning", no more pregnancies and no more child birth". There was a social worker on my right side who whispered to me : "Sir, will you please come with me for a minute ?" As she was a social worker, I honoured her and I went with her to a number of nursing homes in the neighbourhood where the seats were full of pregnant women or new-born babies, the future citizens of this great State and country.

SRI M. NAGAPPA.—May I know what is the object of the hon'ble member ? Does he support the Chief Minister ?

SRI R. DAYANANDA SAGAR.—I am a Congressman. I have got to stand behind him and I stand behind him and I will always stand behind him.

Coming to Industries Department, our Mysore State has always been a model State, model in many ways, in the case of industries it is model-most. Even in the days when the Maharaja ruled this State, this was considered a model State so far as industries were concerned and now it is more progressing, more modern than before, because it is headed by an Hon. Minister who is himself an industrialist, who knows the many difficulties confronting the industrialists. He is there trying to solve all those difficulties and industralise the State. No less a person than our Hon. Chief Minister himself is the Chairman of our Industrial Development Council and you can imagine the great wonders that could be done in the field of industries. Only this House should have the patience to wait and see and also see what has happend already in this great department of Industries.

Sharavathy is producing electricity. Our industrial progress is so much that it has not made use of all the electricity that Sharavathy has produced. Perhaps mother Sharavathy has produced so much of electricity not considering the progress of the industries we are making, as a result of which the Electrcity Board is incurring heavy losses. This is a testimony to the fact how wonderfully our industries are progressing.

I do not know why the Governor made no mention about sericulture. The silk industry engages not less than 10 crores of people of the State in that industry. Perhaps the Government thought that this is too insignificant an industry to be thought of. The filatures have been making heavy losses which go to the tune of Rs. 30 lakhs and that is going on for ever and ever. There is a report of the ex-Deputy Minister for minimizing the basins to 500 and minimizing the losses to the least and that report, Sir, is kept in cold storage.

I come to the last point. I do not want to bore you with a long speech. There is a whisper going round in this house and elsewhere for the change of the name of this State. This, Sir, is a very serious matter. People have got to think very seriously. This is not a matter to be hustled. There are nearly 1½ crores of Kannadigas in old Mysore State watching with interest what this House is going to do in this matter. When reorganisation of States took place every one of the 3 crores of Kannadigas felt happy, felt honoured, felt extremely obliged because there came a time which would mark the integration of the entire Kannadigas who would come together. All the Kannadigas came together and the State was formed by name Greater Mysore. At that time great hopes were aroused and the Kannadigas felt that their future is going to be very bright, very great, very wonderful, etc. Reorganisation took place and Greater Mysore was formed. What happened to the fate of 1½ crores of Kannadigas of old Mysore State? They were suppressed; they were depressed; they were buried; they were put hundred fethoms down the earth. As a Kannadiga I feel proud of my language;

I feel proud of my nation; I feel proud of Bhuvaneswari Kannada Matha. If a neighbouring Kannadiga were to kill my brother, were to kill my uncle, were to kill my sister, I get enraged ; I rise to the occasion and I would like to understand why such injustices should happen to them ? What is the fate of these 1½ crores of *Kannadigas* ? The leaders of old Mysore area have been eliminated one after the other successfully, calmly, quietly, destroyed, killed and tore asunder. Integration was thought of—integration of services, integration in the Ministry, integration and understanding between one Kannadiga and the other as a brother, as a friend and a family man, etc. Has it been done ? Sir, I ask you, has it been done ? I will quote an instance here. I take the instance of the formation of this Ministry. We have a Ministry of 29 people, which my Opposition friends would say is too much in size. Perhaps I may agree with them. But in the formation of this Ministry consisting of 29 people, we have 12 Lingayats. 8 Vokkaligas, 2 Harijans, 1 Kuruba, 1 Muslim, 1 Brahmin, 1 Maharashtrian, 1 Bedar and 1 Coorgi. The Lingayats in this State form 20 per cent of the population of the State and in the representation in the Ministry they have got a lion's share of 41 per cent. The Harijans and Vokkaligas have almost equal population as Lingayats, but Vokkaligas have a representation of only 20 per cent. That means 50 per cent less than that of Lingayats. The Harijans, poor people, have a representation of 5 per cent in the Cabinet. In the Services it is a horrible state of affairs. I cannot narrate it here. It is so very hopeless. Almost all the key positions are held by Lingayats and almost all people of old Mysore area have been deprived of their positions. This is what has happened after the formation of linguistic State. Here I recall a great statement of our President of the A.I.C.C. Sri S. Nijalingappa, who is also an hon. member of this House. Many a time he has stated that if linguistic States come in the way of the real integration of the nation's progress and the people's prosperity, then re-thinking on this subject is necessary and re-division of the States may be necessary. Such a time has now come and we have now got to re-thinking on the whole subject. There have been several acts of injustice and we cannot tolerate it any longer. Now I demand division of Mysore State into as Mysore State and Karnatak State if they want to call it by that name. I call upon such of those friends who think like me to joining hands and do justice to the people of the State and also to this great country.

4-30 P.M.

SRI AZIZ SAIT.—Are you going to resign from the Congress ?

SRI R. DAYANANDA SAGAR.—Why should I resign from the Congress ? I am Congressman first and last and always.

So saying, Sir, I conclude by supporting the motion of thanks moved by my friend Sri S. M. Siddaiah.

Thank you very much.

L.A.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೆಗೌಡ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾಲ್ಕನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ, ಅದು ಈ ವರೆಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಇವರು ಕಳೆದ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವಾಗ ನಾನು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲಿ, ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವರದಿಯು ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಾಟಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ರಾಜ್ಯದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮನಗಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ 20 ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು, ಈ ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯಪಾಲರವರಿಂದ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರದಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರವಾದ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ವಿಚಾರ. ಕಳೆದ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 80 ಪರ್ ಸೆಂಟ್ ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ; ಮತ್ತು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇಬ್ಬರು ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಹೀಗೆ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿ, ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಸದಸ್ಯತನಕ್ಕೆ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಟಿ. ಎ. ಡಿ. ಎ. ತಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದುದು ಮತ್ತು ವ್ಯಸನಕರವಾದುದು. ಚುನಾವಣೆಯು ಕೂಡ ಅದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ 8—10 ಓಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಓಟು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬೂತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ನಿಂತು ಓಟು ಮಾಡಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನತೆಯ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕುಮಾಡುವುದಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಹೇಳಲಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಳಂಬ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು ? ಇವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಲಿ, ಅಥವ ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಡೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಕೋಟಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ನೀವು ಏನೇನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜನತೆಯ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನು

ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ? ಒಂದು ಕುಂಟೆಯೂ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದ, ಒಂದು ಅಂಕಣ ಮನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಲೆವಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಂದ ಲೆವಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಏತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 77 ರೂಪಾಯಿ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಂದು ಅದನ್ನು ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ 101 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ರೈತರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಬಂದ ದವಸದಲ್ಲಿ 24 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಲೆವಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 49 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಪಕ್ಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 100 ಮೂಟೆ ಜೋಳವನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೂಲಿಯನ್ನೆ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೀರಿ! ತುಕೋಲ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನೀಡಿದ್ದೀರಿ! ತುಕೋಲ್ ವರದಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಯಾವ ನೆರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವರು ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೋಸ್ಕರ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 25 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 21 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಯೋಜನೆ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ. ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನ ಇದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಏಜೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖೀರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ.

ಆ ನಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿಯಿರತಕ್ಕ ಅಸಿಟೇಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಮಿಕಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಅರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1959ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು 20-25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕ್ರಷ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಲಿಯವರು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಕ್ಕರೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾಂಡವಪುರ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ 170 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಅಭ್ಯುದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಆಡಳಿತದಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ)

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಾದರೂ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಆಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಸ್ಸು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ರೋಡು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಜಲ್ಲಿ ರೋಡು ಇದೆ. ಅದು ಬಸ್ಸುಗಳು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ 3 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರ್ಡ್ಸ್ ಸ್ಯಾಂಚ್ಯುಯರಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹತ್ತಾರುಕಡೆಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದು. ಕೆ. ಆರ್. ಸಾಗರ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ 300-400 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳವೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ಮೈಸೂರಿಗೆ 8 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ 400 ಮಂಚಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ನಣ್ಣಮ್ಮ ಎಂಬುವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಬೇಕೆಂದು 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ 5 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕೇವಲ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೆರೆಯಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ದಿನಬಳಕೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದೊಂದು ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮೈನರ್ ಹೆಲ್ತ್ ಯೂನಿಟ್ಟನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ, ಸಾಯುವಂತಹ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಔಷಧ ಸಿಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಿನಂದನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದು-ಎರಡು—ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಚುನಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೋ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಉಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪ್ರತಿದಿವಸ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳ, ಅಪಮಾನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಕಳಂಕ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏಕೆ ಬಂತು ಈ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ,

> "Village in India has not contributed to the prosperity of the country in the past. It has led to localization and communalism. Therefore, I am not in favour of this directive principle of the State policy."

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ಯವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕುಲ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಜಾತಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂಬುದು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಹರಿಜನರು ವಾಸಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

> "The requisite facilities like drainage facilities, etc., have not been undertaken to this Harijan locality."

ಇವರ ಹಿತಸಾಧನೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಾಬ್ದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಿದ್ಧತೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಫೋಟೋಗಳಿಗೆ ಹೆಂಡದ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನತದೃಷ್ಟರಾದ ಹರಿಜನರ ನಿತ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, 15-20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತೋ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ರಕ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅಲ್ಲಿಯ ಹರಿಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಂಚನ್ನು ಮಾರಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸೀರೆಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನೂರು ಜನ ಗಾಂಧಿಜೀಯವರಂಥವರು, ನೂರು ಜನ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅಂತಹವರು ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಸಹ ಈ ಹರಿಜನರನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1957ರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಾಗ, ಬಿದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದರೆ, ಸಪ್ತ ನರಕಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಮನುಷ್ಯರೇ ಅಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಸತ್ತ ದನಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಪ್ಪಾ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು. ಇವರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚತುರ್ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಹ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ)

ಈಗ ನನಗೆ ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಜನರೆಂದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಪಾರ್ಸಿಗಳು, ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನರು. ಇವರು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಹರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

"Throughout the length and breadth of the Indian Union, no Brahmin leader is for scrapping probibition ; it is only the Shudra leaders who are bent upon scrapping prohibition."

ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಹರಿಜನರು ಸಾಯಬೇಕೆಂದು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಪಾನ ನಿರೋಧವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡೋಣ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಮಿಟಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಹೋಗಿ ಈ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು ನಾವೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂದು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇದೆ, ಹರಿಜನರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಹರಿಜನರು ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಲಿಸ್ಟಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಅನೇಕರು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಸರಕಾರದ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಷೆಡ್ಯೂಲು ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಬೋವಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ಆಳ್ವರವರೂ ಕೂಡ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. Have you implemented the decisions ? Nothing has been done so far. Do you call this democracy ? The democratic principles are burried. The dream of Mahathmaji has not been fulfilled. ಆದರೂ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸತ್ಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಹರಿಜನರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪನವರನ್ನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಚಯ್ಯನವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. That is why we want to have best men in our cabinet. We should have effective representatives in the Cabinet. They cannot be effective representatives because you don't want to be effective. In the light of the Constitution, weaker section of the Society should be effectively safeguarded. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಇಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಟ್ ಆಫ್ ಡಿಫೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇವೊತ್ತು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಜನತೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ

ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜನದ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಯುವಕರಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಅವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಲಿ, ಹಿಂದೆ ಬಸವಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಅನುಭವ ಮಂಟಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗ ಮಾದಿಗರ ಹರಳಯ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಧುವರಸನ ಮಗಳನ್ನು ತಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರೂ ಟೀಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲಾದರೂ ಮಾಡಲಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ನಾವು ಒಂದು ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಶಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿ. ವಿ. ಕೆ. ರಾಯರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿ. ಆ ರೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ರಾಜಕೀಯ ಇಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತಂಜಾವೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 43 ಜನರನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಸುಟ್ಟರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೇ ! ಹಾಗೆ ಇಂದು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೀಗ್ರೋಗಳು ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತರಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಜಾತೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಠ ಓದಿದ್ದೆವು ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪುಸ್ಸಿಕ್ಯಾಟ್ ಎನ್ನುವ ಪಾಠ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕೇ ಬೆಕ್ಕೇ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ನಾನು ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಿಂದ ಇಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲು ಬಂದೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ ಇಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ತಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. Therefore the report is only a mechanical report. Nothing has been implemented. The economic conditions of the poorer sections of the people remains the same or even worse. Everywhere there is the domination of richer class. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇನೋ ಮೆಜಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು. ಇದು ಬ್ರೇಕ್ ಆದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಜೈಹಿಂದ್.

†Sri G. AMARE GOWDA (Sindhnoor).—Mr. Deputy Speaker Sir, much has been spoken by the Hon'ble Members on both sides on the Governor's address. It can be called only as a report of the Government. The Governor's address contains nothing fresh, but only a catalogue of past events. His Excellancy the Governor has spoken much on the Taluk Board elections. The Members of the Ruling party on the other side have spoken much on that subject. Some of them contradicted the statements of their own party members. The question is whether there were democratic elections at all. There were none. Just on the eve of the elections, there was a boon in the name of scarcity relief works which played a very important part in giving majority to the Congress party in the Local Boards Elections and other elections. They have totally burried democracy. Democracy cannot survive in the hands of these people.

They have spoken much to implement the Land Reforms Act by the Panchayat Boards and Taluk Boards etc. All the key jobs are in the hands of rich people who are in Congress. All the loans granted

(SRI G. AMARE GOWDA)

to these Democratic Institutions go to these people. Can we expect the Land Reforms to be implemented by these people? We cannot. The Governor has clearly stated that the Government has determined to build a socialistic pattern of society. What kind of society they are going to build, I do not know. We have passed 25 years. They have done nothing. The father of the Nation Mahathmaji gave up his life thinking that these people will cherish his ideals. Have they done it? Casteism and favouritism are dominating everywhere. The aspiration of Mahathmaji that caste and creed should be rooted out is not yet fulfilled. It is becoming worse day by day. As long as exploitation exists and as long as economic ills exist, this connot be achieved. The poor people cannot get out of the clutches of the rich, and there connot be equality at all. When there is no equality there will not be domocracy at all. As long as illtereacy and unemoployment exist, the economic development will not be there. Have they attended to all these anomalies? No. Their programmes are all in paper. Nothing has been done in a perfect manner.

I take up agriculture Food Supplies and Co-operation. Agriculture requires the agriculturists to be contented. To keep them contented, they should be supplied with what they require. They require water supply whether it is natural or artificial, fertilizers good seeds, etc. Have they provided them with these facilities? They go on saying that agriculture needs mechanization. I want to know whether it has been actually mechanized. Even in regard to the sanctioning of loans, there is discrimination between the rich and the poor. An amount of Rs. 1.40 crores is advanced to the weaker section of the Society but whereas Rs. 25 crores have been advanced to the richer class. Is there any comparison? The richer class will have all the advantages of getting fertilizers, tractors and all that. This is just because all the Co-operatives are in their hands. Justice cannot be expected at the doors of the Co-operatives. When this is the position, the Government is boasting about the co-operative movement. As long as these improvements are not brought about, there will be no salvation at all to the poorer section of the people. There is blackmarketing in the Co-operative Societies and corruption is rampant. They have talked about levy system. We must consider what is the difference between the market rate and the levy price. If a ryot sells his produce in the open market, he gets only Rs. 70 to 80, whereas he gets only Rs. 55 from Government as levy price. Is there any justice? As long as agriculture is in a deteriorating condition, the economic condition of the agriculturists will not be solved. The poor man cannot get water to his land which is at the tail end. Many complaints have been lodged. But no action has been taken so far. No step has been taken to supply water to the tail end. But they demand pady and land revenue and all that. This is the Kind of justice being done to the agriculturists.

There is another aspect which I want to touch upon. The third Five year Plan was prepared at an estimated cost of Rs. 318.5 crores for major irrigation out of which only adout Rs. 25.65 crores have been spent. When that is the position, how can we expect the Government to complete the programme? As long as the major irrigation works are not completed, you cannot achieve your goal. On the other hand the Minor Irrigation schemes have not been tackled adequately. This is a very importent aspect in the development of agriculture. If the Minor irrigation works are taken up and executed properly and consciously, they may yield more results than mojor Irrigation. Mojor Irrigation works take long time as compared to the minor irrigation works.

Regarding establishment of industries, the Government always expects the capitalists to establish industries. Take for example Gangavathi Sugar Factory. A capitalist is being induced to take over sugar factory. There is another foctory at Kampli and another factory at Hospet. These foctories should be run in the interests of agriculturists who grow sugar cane sufficiently to feed these factories. If these factories are in the hands of capitalists, the agriculturists will have to suffer.

I have nothing to say regarding law and order. My friends on the opposition side have spoken. Day-time robberies and high-way robberies are on the increase. When a thief finds himself incapable of breaking a lock, finds it good to rob on the highway because he finds there no law and order. We can say in that respect he has made a progress. If there was strict law and order such a thing cannot exist.

More significant thing is, in the Governor's Address there is no reference to unemployment and corruption. In the previous years we found some reference about corruption and unemployment and how it has to be solved. Our universities are celebrating at high cost–Ceremonies for conferment of degrees. It is not known whether these are ceremonies for awarding degrees or ceremonies for unemployed persons. If they cannot solve unemployment problem, no progress can be made in any way.

[MR. SPEAKER in the Chair]

The whole Address of His Excellency the Governor is vague and unrealistic. For achieving a socialistic pattern of society, what is this Government going to do? So far as agriculturists are concerned, it is completely vague. What is the past failure and what action they are going to take in future, are not mentioned. The Address lacks all programmes and ideals and without mention of any policy, how can they be expected to achieve anything? It appears this Government is groping in the dark and can achieve nothing.

Regarding labour and employer relations, the only thing they have done is to introduce one more INTUC union sometimes to disrupt the relations between the employer and employees.

(SRI G. AMARE GOWDA)

On the whole the Governor's Address contains nothing but catalogue of past events.

I thank the Chair for giving me this opportunity.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಬಸಣ್ಣ (ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಐದು ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರಿಗೆ 11 ಪೈಸೆಯಂತೆ ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಡೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೈತರಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನಹಗರಿ ಬಳಿ ರಂಗಯ್ಯನ ಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 10–12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಳಗಾಗಿ ಜಿನಗಿ ಹಳ್ಳದಿಂದ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಾಯ್ಕನ ಹಟ್ಟಿ ಹಿರೆಕೆರೆಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೆ ಆಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ತಯಾರಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 33 ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ಇದುವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆ, ಅನಾನುಕೂಲ ಇದೆ, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ರೈತ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಹಣಿ ಕಾಪಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚ ತೆರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವನು ವ್ಯವಸಾಯ

ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲ ! ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಕಿದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಸುಮಾರು 50 ಎಕರೆ ಅಥವಾ 100 ಎಕರೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಜಮೀನು ಇರುವವರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ರೈತನು ಲೆವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಲೆವಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ರೈತನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತಿವೆ ! ರೈತನು ಕೊಡುವ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವನಿಗೆ 30 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅದರ ಬದಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಏಕೆ ಲೆವಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ರೈತ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಲೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಜಾರ್ ದರ 80 ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗ 30 ರೂಪಾಯಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ರೈತ ಲೆವಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ರೈತನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಮುಂತಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ. ಹಾಗೆ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಬಜಾರು ದರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

ಕೈಗಾರಿಕೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಟೌನುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ 3 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ, ಉಳಿದ 9 ತಿಂಗಳು ಹಳ್ಳಿಗರು ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಲ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಯದುರ್ಗ-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೊಳಕಾಲ್ಮುರು-ಚಳ್ಳಕೆರೆ-ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದರೂ ಜಮೀನು ಫಲವತ್ತಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಯದುರ್ಗ—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ರೈಲುಮಾರ್ಗದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಹಾಜನ್ ತೀರ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಲನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಜನರು 5 ಸೇರು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಮತಿ ಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10 ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತ ತನ್ನ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಆಂಧ್ರದ ಬಾರ್ಡರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವು ಸರಕಾರದ ಕೈಪಿಡಿಯಂತೆಯೂ, ಸರಕಾರದವರು ತಯಾರಿಸಿರುವ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಹಿ ಹಾಕಿರುವಂತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರವೂ ಅಡಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಮದ್ರಾಸು ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ನೋಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಮಾನಕರವಾದ ವಿಷಯ ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ಜನ ವೈಭವದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ; ನೀತಿವಂತರಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತ ಬಂದು 22 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಷ್ಟು ಕಾಲವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಹಾಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಮಾಡಿರುವುದಾದರೂ ಏನು! ಕೇವಲ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ, ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರು, ಬಿಳಿ ಟೋಪಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಇದು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ ಎಂಜಲು ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕರು ಮದುವೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಎಂಜಲು ಎಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಾಧಿಯಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನರ್ತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದುರಾಡಳಿತದ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕು. ಆದಾಗದಿದ್ದರೆ ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬ್ರಮ್ಹನಿಂದ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು, 29 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹೆಸರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಪೂರ್ಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಯಾರು ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನವರನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆ? ಅವರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸರಕಾರದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಅನುಮಾನ ಮೂಡಿದೆ. ಇದು ನಿಜವಾದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಯೊಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಕೇವಲ ಒತ್ತಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರದೇ ನಿಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಬರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಚಳುವಳಿ ನನ್ನದು. ಈ ಮಹಾಜನ್ ವರದಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಂಟಕಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಈ ನಿಸ್ತೇಜಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಭವಿಷ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಷ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕಂತ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿ 12 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಈ 12 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೇಲೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾನ್‌ವೆಂಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ತಂದೆಯನ್ನು ಡ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಮಮ್ಮಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದು ಡ್ಯಾಡಿ ಅಂತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉಂಟಾಗಿದೆ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು). ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಗೌರವ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಣಿಕರಾವ್ ಪಾಟೀಲರವರು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೋ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರವನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ವಿಷಯ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸುಧಾರಣೆ ಯಾವುದು? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾದ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನುವವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪುಡಾರಿಗಳ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ 7—8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಆತನಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಕಿಡನ್ಯಾಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಪತ್ರ ಆತನಿಂದ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಸರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅನ್ನುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷತೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓಟು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಒಳಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು ಹೋಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೇಲ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಅವರು ಆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೇ ಈ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೇನು? ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಕಾಗದ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಖರೆ ಅಂತ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಹೇಳಿ.

Sri M. NAGAPPA.—May I know under what rule the hon. member is asked not to refer to the letter? Under rule 238 there are certain restrictions enumerated. Apart from that there is no rule which prohibits a member from referring to any other matter not enumerated in the rule.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

"ದಿನಾಂಕ 25—12—68ರಂದು ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆ (26-12-68) ರ ಮುಂಜಾನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಪೋಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್

(ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನನ್ನನ್ನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಓಟು ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ತಾರೀಖು 18—1—69 ಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಓಟು ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವರೆಂದು ಹೆದರಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾರೀಖು 18—1—69 ರಂದು ಸದರಿ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ''.

ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ರಾತ್ರಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅತನನ್ನು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಸರ್ಕಾರವೇ! ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಇದು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಅತನನ್ನು ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದಾನೆಯಂತೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾಲ ಈಗ ಒದಗಿ ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಸಂಕಟದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಜನತಾಬಜಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಜನತಾ ಬಜಾರು ಮೋಸದ ಬಜಾರಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಇದು 100 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ 20 ಗ್ರಾಂ ಮೋಸ ಇದೆ. ಈ ಕರ್ಪೂರದ ಪೊಟ್ಟಣ 50 ಗ್ರಾಂ ಅಂತ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ತೂಕ ಇರುವುದು 40 ಗ್ರಾಂ ಈ ರೀತಿ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನತಾ ಬಜಾರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ, ಮೈಸೂರು ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹ. ಈ ರೀತಿ ಜಾತೀಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಇದು ತಾಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಜಾತಿಯ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸದೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕವರು ಕೇವಲ ಲಿಂಗಾಯಿತರೂ ಅಲ್ಲ, ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ ಅಲ್ಲ, ಇದು ಜನತೆಯ ರಾಜ್ಯ. ಹರಿಜನರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನಿ, ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗಾಂಧಿವಾದವನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಇವತ್ತು ಇದು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಸರ್ಕಾರವಾಗಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಬೇಕು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅವು ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಕುಲದ ಹೆಸರನ್ನು ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾತಿ ಒಂದೇ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೇನೂ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ತಮಗೆ ಒಂದು ಉಪಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ

ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಈ ಜಾತಿ ಕುಲ ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೇ ಶಿವಾಯಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಜನರಲ್ಲೂ ಈ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳ ಕೋಟಲೆಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಕ್ಷೇಮ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಅಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಲೇ ಓದಿದ ಪತ್ರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹಾಜರ್ಮಾಡಿ...

Sri AZIZ SAIT.– Sir, I overheard you telling the Secretary : " Let us examine whether it is genuine or not ". That means you are doubting the *bana fides* of the hon'ble member.

Mr. SPEAKER.—I did not say that.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.— Nobody said so. It is provided in the rules that whenever a document is referred to or read it must be produced. That is way I asked him to produce it.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you saying " Let us examine whether it is genuine or not ". That means you have doubted the bona fides of the hon. member. You should not say like that.

Mr. SPEAKER.—I did not say.

Sri AZIZ SAIT.—I overheard you.

Mr. SPEAKER.—It is wrong to overhear.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್ (ಮುಂಡರಗಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನಾಗಲೇ ಓದಿದ ಕಾಗದಪತ್ರದ ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಷ್ ಎಂಬಾತನು ಇಲ್ಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೊರಗಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತನನ್ನು ಒಳಗಡೆಗೆ ಕರೆಸಿ ತಾವೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರ.........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್.—ನಾವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರ ತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡದೆ ಜನಕ್ಕೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರೇನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವರೆ ನಾವು ಹಿಂದೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಏನಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೆ. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಮೇಲೆ ನಾವೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಾನಾಗೇ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತುಕ್ಕೋಲ್ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯು ದಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚುವುದು, ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ಬಿತ್ತನೆಯ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ದನಕರು ಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್)

ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಿಯ ನೌಕರದಾರರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೇ ಅಲ್ಲದೇ ರೈತಾಪಿ ಜನತೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳತೀರದಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಂತ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗುರಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಯುರ್ವೇದ ಕಾಲೇಜುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಸರ್ಕಾರಿಯ ಕಾಲೇಜುಗಳು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ನಾಲಾಯಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕವರ್ಗವಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲ, ಫಾರಂ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಂದೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇರುತ್ತೆ? ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದವರು ಪರಿಣತರಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಳ್ಳೆಯ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member may stop now and resume his speech on 22nd as it is 6 o'clock now.

Sri M. NAGAPPA.—I was promised to be allowed to move my motion.

Mr. SPEAKER.— There are two motions for which I have promised to give time today. As it is getting 6 o'clock, I extend the time of today's sitting by 15 minutes to take up these two motions.

6-00 P.M.

Allotment of seats to defectors

Sri M. NAGAPPA.—Sir, a notice has been given by me under Rule 312 to bring certain matters which cannot be raised as a Point of Order on the Floor of the House, and it is this matter, I saw in the last Session that some of the Members who were just sitting on this Side of the House were found sitting on the other side of the House. The allotment of seats is the concern of the Hon. Speaker as per rule 4 of the Rules of Procedure, and there is also a convention that has been laid down by the several Parliaments and Legislatures, that if we take it as a defection, definitely the defector must necessarily not only inform to his Leader, but also he has to resign from his Party. After resigning, he can request the Hon. Speaker to allot him a seat on the other side. So far as I know, the Hon. Deputy Minister, when he crossed the Floor, he had not resigned his membership from the Party to which he originally belonged. It is also a rule of the Congress Party that a member cannot have membership of two political parties.